

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ПЛІШКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 37789/05)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

10 лютого 2011 року

ОСТАТОЧНЕ

10/05/2011

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до умов, зазначених у пункті 2 статті 44 Конвенції. Текст рішення може підлягати редакційним виправленням

У справі «Плешков проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,

Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),

Марк Віллігер (Mark Villiger),

Ізабель Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefevre),

Миряна Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева (Zdravka Kalaydjieva),

Ганна Юджівська (Ganna Yudkivska), *судді*,

і Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,

після обговорення за закритими дверима 6 січня 2011 року,

постановляє таке рішення, що було ухвалене у той самий день.

ПРОЦЕДУРА

1. Справа розпочата за заявою (№ 37789/05), поданою проти України до Суду 8 жовтня 2005 року громадянином України паном Євгенієм Владиславовичем Плешковим (далі — заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Юрієм Зайцевим.

3. Заявник, зокрема, скаржився на тривалість попереднього ув'язнення з 25 травня 2004 року до 31 липня 2006 року і на стверджувану відсутність адекватного судового розгляду питання законності такого ув'язнення. Він також скаржився на тривалість кримінального провадження щодо нього.

4. Окремим рішенням від 7 липня 2009 року Суд вирішив відкласти розгляд цих скарг та скарги на стверджуване свавільне взяття під варту 25 травня 2004 року і оголосив інші скарги в заяві неприйнятними. Відповідно до положень статті 29 Конвенції також було вирішено розглянути питання щодо прийнятності та суті відкладених скарг одночасно.

ФАКТИ**I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

5. Заявник народився в 1960 році і проживає у м. Белгороді, Росія.

6. 29 травня 2003 року було порушено кримінальну справу щодо заявника та деяких інших осіб за підозрою у торгівлі людьми і 31 травня 2003 року його було затримано.

7. 30 липня 2003 року Київським районним судом м. Харкова (далі — Київський суд) заявника було звільнено з-під варту під підписку про невийзд.

8. 21 листопада 2003 року досудове слідство було закінчено і справу було передано до суду, який 10 грудня 2003 року розпочав судові провадження.

9. 25 травня 2004 року Київським судом у судовому засіданні за участю представника потерпілих було задоволено подання прокурора про застосування до заявника (та інших підсудних) запобіжного заходу у вигляді взяття під варту. Суд погодився із аргументами прокурора, що заявник чинив тиск на потерпілих, що мало наслідком зміну ними свідчень. Як стверджує заявник, його власний аргумент, який суд не прокоментував, ґрунтувався на тому, що зміна у свідченнях потерпілих в суді може бути пояснена тиском слідчого на них в ході досудового слідства, чого вже не було під час судового розгляду. Заявника було затримано в залі судового засідання.

10. Заявник неодноразово і безуспішно просив суд звільнити його під підписку про невиїзд. Заявник стверджував, що не було доказів його вини, що він ніколи не притягувався до кримінальної відповідальності і що він мав деякі урядові нагороди. Більше того, він посилався на те, що у нього є постійне місце проживання, батьки похилого віку, які потребують піклування, і те, що стан його здоров'я за час перебування під вартою погіршився.

11. 24 вересня 2004 року, 13 і 15 квітня, 31 травня і 5 грудня 2005 року Київський суд відхилив заяви заявника про звільнення з-під варту. Обґрунтування постанов суду були практично однакові. Суд підтримував позицію прокурора, який посилався на тяжкість обвинувачення, пред'явленого заявнику, і наявність ризику його втечі. Він зазначав:

«Суд вважає, що питання про зміну запобіжного заходу є передчасним. Питання про запобіжний захід [»покарання» — в ухвалах від 24 вересня 2004 року і 5 грудня 2005 року] буде вирішено, коли буде оголошено обвинувальний чи виправдувальний вирок [щодо заявника].»

12. Заявник безуспішно скаржився на тривалість судового розгляду до Ради суддів України, апеляційного суду Харківської області і до низки інших державних органів. У відповідь йому було повідомлено, що тривалість зумовлена складністю справи і великою кількістю потерпілих, а також необхідністю розглянути численні клопотання та заяви заявника.

13. 31 липня 2006 року Київський суд визнав заявника винним у торгівлі людьми і розповсюдженні порнографічних предметів і засудив його до десяти років позбавлення волі із позбавленням права займати посади, пов'язані з виготовленням і розповсюдженням кіно, відео- і комп'ютерних програм.

14. В цілому Київський суд призначив більше шістдесяті судових засідань. Близько десяти разів суд вирішував застосувати до потерпілих і свідків примусовий привід до суду, що підлягав виконанню органами міліції.

15. 13 лютого 2007 року апеляційний суд Харківської області скасував вирок суду і повернув справу в той же суд на новий розгляд. Основною причиною скасування вироку була його неоднозначність, в тому числі щодо обвинувачення підсудних, класифікації фільмів за участю потерпілих як порнографічних і висновку, що обоє потерпілі були введені в оману і примушені підсудними. Апеляційний суд зробив загальний висновок, що розгляд справи судом першої інстанції був незбалансований та неповний. Суд звільнив підсудних з-під варту під підписку про невиїзд.

16. 13 березня 2007 року апеляційний суд Харківської області вирішив розглядати справу в якості суду першої інстанції.

17. 12 квітня 2007 року суд повернув справу до прокуратури Харківської області на додаткове розслідування.

18. 10 липня 2007 року Верховний Суд скасував постанову від 12 квітня 2007 року.

19. 27 вересня 2007 року апеляційний суд Харківської області розпочав розгляд справи.

20. 4 і 16 жовтня 2007 року суд відклав розгляд справи у зв'язку з неявкою заявника.

21. 24 жовтня 2007 року суд виніс постанову про взяття заявника під варту. Розгляд справи було зупинено до розшуку обвинуваченого.

22. Провадження досі триває в апеляційному суді Харківської області.

23. У своїх листах до Суду заявник визнав, що він втік, і пояснив це тим, що він не довіряє українському правосуддю.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

24. Відповідні законодавчі положення можна знайти у рішенні по справі «Шалімов проти України» (*Shalimov v. Ukraine*), № 20808/02, пункти 40–41, від 4 березня 2010 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

25. Заявник скаржився на те, що позбавлення його свободи 25 травня 2004 року було свавільним, і те, що подальше продовжуване тримання його під вартою було невиправдано тривалим. Він також скаржився на те, що не було адекватного судового розгляду питання законності тримання його під вартою. Заявник посилався на пункти 1, 3, 4 статті 5 Конвенції, у відповідних частинах яких зазначено таке:

«Кожен має право на свободу та особисту недоторканість. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

...

(с) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;...

3. Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту «с» пункту 1 цієї статті, має негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, і йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантіями з'явитися на судове засідання.

4. Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним».

А. Щодо прийнятності

1. Пункт 1 статті 5 Конвенції

26. Уряд зазначив, що рішення про тримання заявника під вартою ґрунтувалось на обґрунтованій підозрі у вчиненні тяжкого злочину, було винесено компетентним судом відповідно до національного законодавства і було виправданим заходом для забезпечення належного провадження. Тому Уряд стверджував про явну необґрунтованість його скарг щодо цього.

27. Заявник стверджував, що взяття його під варту 25 травня 2004 року було невинуватим і надмірним заходом, застосованим з огляду на надумані підстави, такі як стверджуване недоведене чинення ним тиску на потерпілих.

28. Суд зазначає, що пункт 1 статті 5 Конвенції вимагає, в першу чергу, щоб тримання під вартою було «законним», що включає умову дотримання встановленої законом процедури. Конвенція тут по суті відсилає до національного законодавства держав та встановлює зобов'язання дотримуватись матеріальних і процесуальних норм, вимагаючи додатково, щоб будь-яке позбавлення свободи не суперечило меті статті 5, що полягає у захисті особи від свавілля (див. рішення у справі «Бенхам проти Сполученого Королівства» (*Benham v. the United Kingdom*), від 10 червня 1996 року, пункт 40, Reports 1996-III). Суд погоджується, що обґрунтована підозра у тому, що особа вчинила тяжкий злочин, може на початку слугувати підставою для взяття її під варту. Крім того, необхідність забезпечення належного здійснення провадження, зокрема, отримання доказів від свідків є належною підставою для первинного взяття під варту (див., для прикладу, рішення у справі

«Ямрозі проти Польщі» (*Jamroz v. Poland*), № 6093/04, пункт 37, від 15 вересня 2009 року).

29. Повертаючись до фактів цієї справи, Суд не вбачає ознак порушення матеріальних чи процесуальних норм національного законодавства при взятті заявника під варту. Воно ґрунтувалось на підозрі у співучасті заявника у торгівлі людьми, яка не може за обставин справи вважатись необґрунтованою. Крім того, Суд зазначає, що до винесення постанови про взяття заявника під варту 25 травня 2004 року Київський суд в судовому засіданні за участю заявника, представника потерпілих і слідчого дослідив головний аргумент слідчого у цій справі, а саме зміну показів потерпілих, що мала місце, коли заявник перебував на свободі (див. пункт 9 вище). Суд не вбачає підстав вважати, що зміна запобіжного заходу у вигляді підписки про невиїзд на тримання під вартою була свавільною.

30. Таким чином, ця частина заяви є явно необґрунтованою і має бути відхилена на підставі пунктів 3(а) і 4 статті 35 Конвенції.

2. Пункти 3 і 4 статті 5 Конвенції

31. Суд зазначає, що ці скарги не є явно необґрунтованими у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Також Суд зазначає, що вони не є неприйнятними з інших підстав. Тому вони мають бути оголошені прийнятними.

В. Щодо суті

1. Пункт 3 статті 5 Конвенції

32. Заявник стверджував, що його продовжуване тримання під вартою з 25 травня 2004 року до оголошення вироку у його справі 31 липня 2006 року було надмірно тривалим.

33. Уряд не погодився з цим. Уряд зазначив, що після звільнення заявника з під варті апеляційним судом Харківської області, починаючи з 13 лютого 2007 року він не з'явився на жодне судове засідання, і це, на думку Уряду, підтверджувало, що продовжуване тримання заявника під вартою було належним. Уряд також зазначив, що національні державні органи розглядали справу заявника з належною сумлінністю.

34. Суд повторює, що відповідно до його усталеної практики особа, обвинувачена у вчиненні злочину, має завжди бути звільнена під час провадження, якщо держава не може показати, що є «належні і достатні» підстави для виправдання продовжуваного тримання під вартою (див. рішення у справах «Вемхофф проти Німеччини» (*Wemhoff v. Germany*), від 27 червня 1968 року, пункт 12, Series A № 7, і «Яксі і Саргун проти Туреччини» (*Yac and Sargn v. Turkey*), від 8 червня 1995 року, пункт 52, Series A № 319A). В першу чергу національні судові

органи мають забезпечити, щоб у кожній окремій справі тримання під вартою не перевищувало розумного періоду часу. Для цього вони повинні дослідити усі факти, що свідчать «за» і «проти» існування реальної вимоги суспільного інтересу, що, належно враховуючи принцип презумпції невинуватості, виправдовує відступ від принципу поваги до особистої свободи, і викласти ці міркування у своїх рішеннях, якими вони відхиляють клопотання про звільнення. Суд визначає, чи є у справі порушення пункту 3 статті 5 Конвенції, саме на підставі обґрунтування, викладеного у цих рішеннях, і фактів, зазначених заявником у його скаргах (див. рішення у справі «*Лабіта проти Італії*» (*Labita v. Italy*) [ВП], № 26772/95, пункт 152, ECHR 2000IV).

35. Суд зазначає, що оскаржуване тримання під вартою заявника в цій справі тривало два роки, два місяці і шість днів, що не є коротким в абсолютному вираженні (див. для порівняння рішення у справі «*Доронін проти України*» (*Doronin v. Ukraine*), № 16505/02, пункт 61, від 19 лютого 2009 року). Дійсно, заявнику було пред'явлено серйозні обвинувачення і справа була дещо складною, що вплинуло на тривалість провадження (див. пункт 52 нижче). Проте, протягом періоду тримання під вартою, щодо якого скаржиться заявник, суд, який розглядав його справу, п'ять раз відмовив заявнику у задоволенні заяв про звільнення, постановляючи рішення із схожими формулюваннями (див. пункт 11 вище). Лінія обґрунтування залишалась незмінною і двозначною: поперше, суд без наведення будь-яких фактів та без пояснень посилався на серйозність обвинувачень, пред'явлених заявнику, як на ознаку наявності ризику його втечі, подруге, суд п'ять разів також без пояснень повторював, що зміна запобіжного заходу до постановлення вироку є передчасною.

36. В той час, як головною підставою для взяття заявника під варту 25 травня 2004 року було припущення, що він чинить тиск на потерпілих, подальше тримання під вартою протягом всього періоду, що тривав понад два роки, здійснювалось без переоцінки цієї підстави.

37. Таким чином, Суд доходить висновку, що національні органи не виправдали належним чином продовжуване тримання заявника під вартою з 25 травня 2004 року до 31 липня 2006 року.

38. Тому мало місце порушення пункту 3 статті 5 Конвенції.

2. Пункт 4 статті 5 Конвенції

39. Заявник стверджував, що йому було відмовлено в ефективному судовому розгляді питання законності тримання його під вартою.

40. Уряд стверджував, що всі заяви заявника про звільнення з під варту були розглянуті без зволікань і з належною сумлінністю. Уряд зауважив, що одна із них навіть була задоволена, а заявника звільнено з під варту 13 лютого 2007 року.

41. Суд зазначає, що пункт 4 статті 5 Конвенції передбачає право осіб, яких затримано або взято під варту, на перегляд процесуальних

і матеріальноправових умов, які з точки зору Конвенції є суттєвими для забезпечення «законності» позбавлення їх свободи. Це означає, що компетентний суд має перевірити не лише дотримання процесуальних вимог національного законодавства, а й обґрунтованість підозри, на підставі якої здійснено затримання, та легітимність мети, з якою особу затримано і потім узято під варту (див. рішення у справі «Буткевічюс проти Литви» (*Butkevicius v. Lithuania*), № 48297/99, пункт 43, ЕСНР 2002II (витяги)).

42. Суд зазначає, що питання законності тримання заявника під вартою було розглянуто національним судом декілька разів. Однак, відповідні постанови національного суду не можуть вважатись такими, що задовольняють вимоги пункту 4 статті 5 Конвенції, оскільки фактично вони зводяться лише до відмови розглядати аргументи заявника. У цьому зв'язку Суд нагадує, що він вже встановлював, що українське законодавство не передбачає процедуру розгляду питання законності продовжуваного тримання під вартою після закінчення досудового слідства, яка б задовольняла вимоги пункту 4 статті 5 Конвенції (див. рішення у справі «Молодориц проти України» (*Molodorych v. Ukraine*), № 2161/02, пункт 108, від 28 жовтня 2010 року). Той факт, що заявник був звільнений з під варту після скасування вироку від 31 липня 2006 року апеляційним судом, не має значення для вказаного висновку.

43. Таким чином, у цій справі також мало місце порушення пункту 4 статті 5 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ В ЗВ'ЯЗКУ З ТРИВАЛІСТЮ ПРОВАДЖЕННЯ

44. Заявник скаржився на те, що кримінальне провадження щодо нього було нерозумно тривалим. Він посилався на пункт 1 статті 6 Конвенції, в якому зазначається таке:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який встановить обґрунтованість будьякого висунутого проти нього кримінального обвинувачення».

A. Щодо прийнятності

45. Суд зазначає, що ця скарга не є ані явно необґрунтованою у розумінні пункту 3(а) статті 35 Конвенції, ані неприйнятною з будьяких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

B. Щодо суті

46. Заявник підтримав свою скаргу.

47. Уряд що скаргу не визнав. Уряд стверджував, що період, який має розглядатись, тривав з 29 травня 2003 року (день порушення кримінальної справи) до 24 жовтня 2007 року (день, коли апеляційним су-

дом Харківської області було встановлено, що заявник переховувався і що він не був нерозумним, враховуючи складність справи, кількість залучених осіб і поведінку сторін.

48. Суд погоджується з думкою Уряду стосовно періоду, який має розглядатись, так як період, коли заявник переховувався (див. пункт 23 вище), має бути виключений із загальної тривалості провадження (див. рішення у справах «Джіроламі проти Італії» (*Girolami v. Italy*), від 19 лютого 1991 року, пункт 13, Series A № 196E, і «Смірнова проти Росії» (*Smirnova v. Russia*), №№ 46133/99 і 48183/99, пункт 81, ECHR 2003IX (витяги)).

49. Суд повторює, що розумність тривалості провадження повинна оцінюватись у світлі обставин справи і за наступними критеріями: складність справи, поведінка заявника і відповідних державних органів (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Пелісьє та Сасці проти Франції» (*Pelissier and Sassi v. France*) [ВП], № 25444/94, пункт 67, ECHR 1999II). Крім того, Суд зазначає, що обвинувачений у кримінальному провадженні повинен мати право на розгляд його справи з особливою сумлінністю, особливо якщо він тримається під вартою (див. рішення у справі «Нахмановіч проти Росії» (*Nakhmanovich v. Russia*), № 55669/00, пункт 89, від 2 березня 2006 року).

50. Суд зазначає, що кримінальне провадження щодо заявника у цій справі тривало чотири роки і майже п'ять місяців.

51. Події, що мали місце у вказаний період, підлягають детальному розгляду. Досудове слідство тривало близько півроку (див. пункти 6–8 вище), після цього Київський суд два роки і вісім місяців розглядав справу, провівши біля шестидесяти судових засідань (див. пункти 8, 13 і 14 вище). Після цього апеляційний суд Харківської області скасував вирок як неоднозначний і такий, що ґрунтується на незбалансованому і неповному розслідуванні (див. пункт 15 вище). Через місяць апеляційний суд прийняв справу до свого провадження як суд першої інстанції (затримка у сім місяців) і безуспішно намагався повернути справу на додаткове розслідування (інша затримка у п'ять місяців).

52. Суд погоджується, що, враховуючи значну кількість потерпілих і співообвинувачених, справа була дещо складною. В той же час Суд зазначає, що розслідування та судове слідство загальною тривалістю в три роки і два місяці були визнані національними органами такими, що мають серйозні недоліки (див. пункт 15 вище). Спроба апеляційного суду Харківської області виправити ситуацію (прийняття справи для розгляду та скасування рішення про повернення справи на додаткове розслідування) зайняла ще 1 рік. Загалом, як вбачається з матеріалів справи, затримки мали місце з вини державних органів, а не заявника.

53. Таким чином, Суд встановлює порушення пункту 1 статті 6 Конвенції в зв'язку з тривалістю кримінального провадження щодо заявника.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

54. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

55. Заявник вимагав 750 000 євро відшкодування моральної та матеріальної шкоди.

56. Уряд зауважив, що немає причинного зв'язку між матеріальною шкодою, про яку стверджується, і стверджуваними порушеннями. Крім того, Уряд стверджував, що вимоги щодо відшкодування моральної шкоди є необґрунтованими і надмірними.

57. Суд не вбачає причинного зв'язку між встановленими порушеннями та матеріальною шкодою, про яку стверджується. Відповідно Суд відхиляє цю вимогу. З іншого боку, Суд вважає, що заявник мав зазнати моральної шкоди, і тому, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 4000 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

58. Заявник не вимагав компенсації судових або інших витрат. Тому Суд нічого не присуджує.

C. Пеня

59. Суд вважає за доцільне призначити пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД

1. *Оголошує* одноголосно, що скарги за пунктами 3 і 4 статті 5 і пунктом 1 статті 6 (тривалість провадження) є прийнятними, а решта скарг у заяві — неприйнятними.

2. *Постановляє* одноголосно, що у цій справі мало місце порушення пункту 3 статті 5 Конвенції.

3. *Постановляє* одноголосно, що у цій справі мало місце порушення пункту 4 статті 5 Конвенції.

4. *Постановляє* чотирма голосами проти трьох, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції стосовно тривалості провадження.

5. *Постановляє* одноголосно, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення набуде статусу остаточного у відповідності з пунктом 2 статті 44 Конвенції, держававідповідач повинна сплатити заявникові 4000 (чотири тисячі) євро відшкодування моральної шкоди, які мають бути конвертовані у національну валюту державивідповідача за курсом на день здійснення платежу, плюс будьякий податок, який може бути стягнуто з цієї суми;

(б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткові пункти.

6. *Відхиляє* одноголосно решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 10 лютого 2011 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
Голова

У відповідності з пунктом 2 статті 45 Конвенції та пунктом 2 правила 74 Регламенту Суду до цього рішення додається спільна окрема думка суддів Берро Лефевр (BerroLefevre), Калайджиєвої (Kalaydjieva) і Юдківської (Yudkivska).

К.В. (C.W.)

П.Л.(P.L.)

СПІЛЬНА ОКРЕМА ДУМКА СУДДІВ БЕРРОЛЕФЕВР (BERROLEFEVRE), КАЛАЙДЖИСВОЇ (KALAYDJIEVA) І ЮДКІВСЬКОЇ

(YUDKIVSKA), ЯКА ЧАСТКОВО НЕ ЗБІГАЄТЬСЯ З ВИСНОВКАМИ БІЛЬШОСТІ

В той час, як ми повністю поділяємо висновки більшості щодо скарг за статтею 5 Конвенції, ми не можемо дійти висновку, що тривалість провадження в цій справі не відповідала вимозі «розумного строку».

Кримінальне провадження щодо заявника тривало чотири роки і п'ять місяців до того, як апеляційний суд Харківської області у жовтні 2007 року встановив, що заявник ухилявся від правосуддя. Протягом цього періоду досудове слідство було закінчено і справа була розглянута судами трьох інстанцій.

Суд у своїх рішеннях завжди бере до уваги складність справи. Необхідно відзначити, що ця справа стосується торгівлі людьми. Розслідування цього виду злочину є особливо складним головним чином у зв'язку із труднощами в отриманні доказів від потерпілих. Потерпілі в такій категорії справ є вразливими, в більшості вони належать до соціально незахищених груп і намагаються уникнути провадження, боячись репресій щодо своїх близьких.

Дана справа є яскравою ілюстрацією, що принаймні десять раз суд виносив рішення про примусовий привід потерпілих і свідків, так як вони ігнорували судові повістки. Дійсно, стаття 6 встановлює, що судове провадження має бути швидким, але також встановлює більш загальний принцип належного відправлення правосуддя (див. рішення у справі «*Бодаерт проти Бельгії*» (*Boddaert v. Belgium*), від 12 жовтня 1992 року, пункт 39, Series A № 235D). У цій справі ми вважаємо неналежним звинувачувати національні судові органи в тому, що вони призначили більш ніж 60 судових засідань, і навіть після цього слідство виявилось неповним, а рішення було скасовано апеляційним судом. Така спроба забезпечити ретельне і детальне розслідування має бути визнана сумісною з належним відправленням правосуддя, оскільки «підкування про швидкість не може звільнити ... суддів в системі кримінального процесу ... від необхідності вжити кожен захід, який може прояснити, чи є обвинувачення істинними або хибними» (див. рішення у справі «*Неумейстер проти Австрії*» (*Neumeister v. Austria*), від 27 червня 1968 року, стаття 43, пункт 21, Series A № 8). Значного періоду бездіяльності національних органів в цій справі позначити не можна.

Тому ми переконані, що за конкретних обставин цієї справи, навіть беручи до уваги інтереси, які були на кону, тривалість провадження не була надмірною і справедливий баланс між різними аспектами вимог статті 6 не порушено. З цих причин ми голосували проти встановлення порушення статті 6 Конвенції.